

**UCHWAŁA NR IX/110/2015
RADY GMINY DOBR CZ**

z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Dobrcz na 2016 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015r. poz. 1515, 1890) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015r. poz. 1286, 1893, 1916) Rada Gminy Dobrcz uchwala, co następuje :

§ 1. Przyjąć "Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok" o treści jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Przewodniczący
Rady Gminy
Halina Pietrzak

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 41 ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalany jest corocznie, a jego realizacja jest zadaniem własnym gminy.

Przewodniczący
Rady Gminy

Halina Pietrzak

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Gminy Dobrcz na rok 2016**

Gminny Program profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. / tekst jedn. Dz.U. z 2015r. poz. 1286 ze zm./

Ustawa ta określa kierunki polityki przeciwdziałania alkoholizmowi.

I. Diagnoza stanu problemów i zasobów.

I. Stan problemów alkoholowych.

Gmina Dobrcz posiada 10.950 mieszkańców (stan na półrocze) i dalej rośnie, w tym 2.412 dzieci i młodzieży do 18 roku życia i 8.538 powyżej 18 roku życia. W gminie jest 6 szkół podstawowych, 6 punktów przedszkolnych i 2 przedszkola, gdzie razem jest ok. 1069 dzieci i młodzieży oraz 3 szkoły gimnazjalne, gdzie uczy się 326 uczniów.

1. Do końca listopada 2015 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 7 nowych wniosków o skierowanie osób na leczenie odwykowe (dla porównania w 2014 roku wpłynęło 15 wniosków) z czego 1 osoba podjęła dobrowolne leczenie odwykowe w Poradni Leczenia Uzależnień. W wyniku podjętych działań skierowano 7 wniosków do Sądu Rejonowego V Wydział Rodzinny i Nieletnich o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe. Do listopada br. dla

4 osób wydano Postanowienie o leczeniu stacjonarnym i niestacjonarnym.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął I półroczu 2015 r. stałą pomocą 263 rodziny (822 osób w rodzinie), w tym z problemem alkoholowym 46 rodzin (96 osób w rodzinie) i w związku z przemocą w rodzinie – 1 rodzina (6 osób w rodzinie). Na terenie Gminy Dobrcz w 2014 r. założonych zostało 22 Niebieskich kart, w stosunku do sprawców przemocy, w której w większości przyczyną agresji psychicznej i fizycznej było nadużywanie alkoholu. Do końca października 2015 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 20 NK.

3. W gminie Dobrcz na dzień przygotowania programu zarejestrowanych było 47 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Ilość punktów pozostaje na zbliżonym poziomie od kilku lat.

W lipcu 2015r. Małopolskie Centrum Profilaktyki w Krakowie na terenie gminy Dobrcz realizował projekt profilaktyczno interwencyjny, którego celem było zbadanie dostępności napojów alkoholowych dla osób nieletnich w punktach sprzedaży, audyt w punktach sprzedaży oraz przeprowadzono ankietę dotyczącą rozpowszechniania spożywania alkoholu wśród osób nieletnich.

Do badań wytypowano 41 punktów sprzedaży. Wykorzystano metodę „Tajny klient”, która oparta jest na obserwacji uczestniczącej ukrytej, polegającej na próbie zakupu alkoholu przez osobę prawnie pełnoletnią, lecz z wyglądu stwarzającą pozory osoby nieletniej (tajnemu klientowi towarzyszy tzw. „aktywny dorosły-audytorka”). Niestety na 32 punkty skontrolowane, tylko w 4 punktach odmówiono sprzedaży alkoholu „tajnemu klientowi” z powodu braku dowodu osobistego. W 7 punktach sprzedaży podczas sprzedaży alkoholu „tajnemu klientowi” obecni byli inni klienci i żaden ze świadków sprzedaży alkoholu „małoletniemu” nie podjął jakiegokolwiek interwencji.

Raport z audytu w punktach sprzedaży napojów alkoholowych nie stwierdził rażących zaniedbań.

Natomiast z ankiety, którą przeprowadzono w Dobrczu w formie sondaży ulicznej, w której wzięło udział 80 młodych osób (47 kobiet i 33 mężczyzn) wynika, że:

- kupić alkohol osobie nieletniej - 33% ankietowanych odpowiedziało - raczej trudno; 17% - bardzo trudno; 25% powiedziało, że trudno; 21% raczej łatwo, ale 4% - łatwo;

- widzisz w swoim otoczeniu nietrzeźwe osoby nieletnie – 34% odpowiedziało, że często; 26% - czasami; 22% - rzadko, a 18% - nie widzę,
- czy osoby te stanowią zagrożenie – 38% odpowiedziało, że tak; 11% - nie wiem,
a 51% - odpowiedziało, że nie,
- skala zjawiska spożywania napojów alkoholowych przez osoby nieletnie – 41% odpowiedziało, że nasiliła się; 39% - zmniejszyła się, 20% - nie zaobserwowałem/łam.

W podsumowaniu badań na szczególną uwagę zasługuje fakt, że alkohol jest trudno dostępny dla młodych osób. Młodzi ludzie potrzebują nie tylko informacji o zagrożeniach związanych z alkoholem, ale oddziaływań profilaktycznych z perspektywy pozytywnej: rozwijania takich kompetencji jak asertywna odmowa oraz umiejętność radzenia sobie z presją rówieśników, budowanie poczucia własnej wartości na czynnikach wewnętrznych, rozwój zainteresowań i hobby, a także umiejętności związanych z radzeniem sobie z problemami żywymi w sposób konstruktywny i bezpieczny.

Również w gimnazjach pedagodzy przeprowadzili badania ankietowe na temat doświadczeń i postaw młodzieży wobec środków odurzających i uzależniających. Ankiety wypełniło 184 uczniów. Ogólnie większość młodzieży przyznaje się do sporadycznego picia napojów alkoholowych, niestety nie mają specjalnie problemów ze zdobyciem alkoholu, czy to w domu, czy u kolegów lub w sklepie kupi starszy kolega. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe uczniowie często wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania, obawę przed odrzuceniem lub presję rówieśników. Podobnie jest z papierosami, często na pytanie dlaczego palisz, bo kolega namawia.

Na podstawie otrzymanych wyników postanowiono na zwiększenie realizacji zajęć programów profilaktyczno-wychowawczych, w których podstawą jest uczenie asertywności, rozwijanie umiejętności i zainteresowań w kołach sportowych, harcerstwie, zuchy, itp.

4. Główne zasoby gminy w działalności w zakresie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) Punkt Konsultacyjno-Poradniano, w którym nadal pracują specjaliści – psycholog dla dzieci i dorosłych w każdy wtorek od godz. 16.00 do 19.00, specjalista pedagog, absolwent Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i instruktor do pracy z osobą sprawującą przemoc, czynny Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz, 6 szkół podstawowych i 3 gimnazja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz świetlice wiejskie, w których realizowane są zajęcia z programów profilaktyczno – wychowawczych oraz socjoterapii w każdą środę w godz. 16.30 do 19.30, i obecnie instruktor terapii w każdy poniedziałek w godzinach od 13.00 do 16.00 i od 15.00 do 18.00.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w skład której wchodzi 7 osób z wymaganym przeszkoleniem. Posiedzenia komisji odbywają się w pierwszy i trzeci poniedziałek każdego miesiąca w godz. 16.00 do 18.00

- b) Partnerzy, którzy realizują część zadań z programu: Dyrektorzy szkół, pedagodzy, psychologowie, organizacje pozarządowe, sołectwa, GOPS, GOK i osoby fizyczne.

5. Główne kierunki działań profilaktycznych.

Dla dzieci i młodzieży

- a) programy profilaktyczno – wychowawcze prowadzone w szkołach i świetlicach, adresowane do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (cyklicznie, dobrowolny udział
w zajęciach programów oraz podczas ferii zimowych, a także podczas zbiórek i zajęć sportowych),
- b) teatralne spektakle profilaktyczne,
- c) konkursy dla dzieci i młodzieży szkolnej, popularyzujące wśród uczestników zdrowe postawy wobec używek, zachowań agresywnych i promujące bezpieczne zachowania.
- d) kolonie z programem profilaktycznym.

Dla dorosłych

- a) wspomaganie lokalnych inicjatyw profilaktycznych, np. ulotki i materiały edukacyjne Alkohol szkodzi, podczas sołeckich festynów, zawodów sportowych, i tym podobnych imprez,

- b) niesienie pomocy ofiarom przemocy domowej (punkt konsultacyjno-poradniany),
- c) niesienie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, osobom współuzależnionym, a także dla sprawców przemocy (rozmowy motywujące i wspierające prowadzone przez członków GKRPA, specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy, psychoterapeutę),
- d) szkolenia grup zawodowych, takich jak nauczyciele, policjanci, pracownicy socjalni, realizatorzy zajęć w świetlicach w celu podniesienia kwalifikacji do pracy z osobami, które wymagają pomocy,
- e) spotkania z neofitami,
- f) Warsztaty szkoleniowe „Szkoła dla rodziców”.

Przewodniczący
Rady Gminy

Halina Pietrzak

II. Kierunki działania i zadania do realizacji w ramach
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok

Lp	Zamierzenia (działania)	Sposoby realizacji	Osoba lub instytucja odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Oczekiwane efekty	Szacunkowe koszty
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	1) Utrzymywanie i rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjno-Poradniczego w Dobrczu poprzez finansowanie wynagrodzenia psychoterapeuty uzależnień, psychologa, psychiatry oraz specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomoc prawną 2) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych, 3) Dofinansowanie kosztów leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych	Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwany dalej Pełnomocnikiem Wójta, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej GKRPA, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zwany dalej GOPS	Cały rok w miarę potrzeb w miarę potrzeb	a) zwiększenie wiedzy o społecznych skutkach uzależnienia, b) poszerzenie wiedzy o uzależnieniach, c) zwiększenie motywacji do dokonywania zmian w swoim życiu, d) przerwanie procederu przemocy, e) zmniejszenie liczby osób uzależnionych.	1) 20.000,-zł 2) 1.000,-zł 3) 1.000,-zł
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1) Utrzymywanie i rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego 2) Dofinansowanie pobytu ofiar przemocy domowej w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy 3) Zorganizowanie i dofinansowanie wyjazdu dla rodzin z problemem alkoholowym w celu wzięcia udziału w programie psychoterapii, pomoc	Pełnomocnik Wójta Pełnomocnik Wójta GOPS Pełnomocnik Wójta, GOPS GKRPA	Cały rok Cały rok W miarę potrzeb	a) zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy, b) objęcie pomocą specjalistyczną osób w kryzysowych sytuacjach c) objęcie pomocą większej liczby osób szukających porad,	1) 800,-zł 2) 600,-zł 3) 600,-zł

	dla sprawców przemocy	Pełnomocnik Wójta	W miarę potrzeb	d) podniesienie kwalifikacji	4) 2.000,-zł
	4) Organizacja przedsięwzięć o charakterze szkoleniowych dla osób pracujących z rodzinami, w których występują problemy alkoholowe (np. członków GKRPA, pracowników socjalnych, policjantów, nauczycieli, pracowników służby zdrowia).				
	5) Dofinansowanie telefonu pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” zgodnie z porozumieniem z urzędem Marszałkowskim, telefon nr 800 154 030	Pełnomocnik Wójta i Urząd Marszałkowski	2016r.	f) zwiększenie dostępności do pomocy prawnej i psychospołecznej	5) ok. 600,- zł
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	Pełnomocnik Wójta, GKRPA, dyrektorzy szkół pedagogzy	10-12 m-cy w roku,	a) poszerzanie wiedzy o uzależnieniach, b) zmiana nieprawdziwych przekonań o powszechności picia, nabywanie pożądaných kompetencji społecznych c) promowanie wartości przeciwnych do ryzykownych zachowań, d) zwiększenie wiedzy medycznej, psychologicznej o społecznych skutkach uzależniania się, e) zwiększenie kompetencji f) poszerzenie wiedzy nt. uzależnień i nabycia umiejętności radzenia sobie w trudnych	1) 4.000,- zł
	1) finansowanie zajęć socjoterapeutycznych, kompensacyjno-korekcyjnych, profilaktycznych spektakli teatralnych, sportowych w świetlicach wiejskich i szkołach oraz dożywiania dzieci uczestniczących w wyżej wymienionych zajęciach profilaktycznych, prelekcji nt. uzależnień, przemocy w rodzinie i rówieśniczej. 2) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych, w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli, pedagogów , 3) wspieranie lokalnych działań (współpraca z Gminnym Ośrodkiem Kultury , szkołami i innymi instytucjami) polegających na organizowaniu imprez o charakterze rozrywkowym i sportowym dla dzieci	Pełnomocnik Wójta, dyrektorzy szkół,	w miarę potrzeb		2) 2.000,-zł
		Pełnomocnik Wójta, GKRPA	cały rok		3) 3.000,-zł

	i młodzieży z wykorzystaniem tematyki profilaktycznej, propagujących trzeźwy styl życia i nabywania umiejętności unikania zagrożeń w środowisku (konkursy: „Razem bezpieczniej”, „Mikołajki”, wspólne zabawy, spektakle teatralne) 4) dofinansowanie remontu lokalu GKRPA 5) dofinansowanie aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, klubów sportowych w formie obozów, kolonii, z programem profilaktyczno- wychowawczym oraz socjoterapeutycznym 6) organizowanie i finansowanie kampanii edukacyjnych kierowanych do ogółu społeczeństwa gminy, zakup literatury fachowej oraz prenumerata czasopism na temat choroby alkoholowej, innych uzależnień i przemocy w rodzinie	Pełnomocnik Wójta Pełnomocnik Wójta, dyrektorzy szkół, trenerzy Pełnomocnik Wójta,	W miarę potrzeb W miarę potrzeb VII-VIII/2016 W miarę potrzeb	sytuacjach, g) zwiększenie szans na akceptację społeczną, h) poszerzenie wiedzy o problemie i oddziaływaniach wychowawczych i samooceń k) zwiększenie motywacji do dokonywania zmian w swoim otoczeniu i życiu l) rozwijanie zainteresowań i propagowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu 4) 1.000,-zł 5) 25.000,-zł 6) 1.000,- zł	
4.	Wspomaganie działalności instytucji, Stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. 1) dofinansowanie zakupu pomocy i sprzętu niezbędnego do realizacji programu zwanego z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, m. in. na finansowanie wynagrodzeń w formie dotacji dla osób prowadzących zajęcia profilaktyczno-wychowawcze	Pełnomocnik Wójta, GKRPA po zaopiniowaniu przedstawionego programu	Na bieżąco w wyniku konkursu	a) wykorzystanie sprzętu i pomocy edukacyjnych do realizacji zajęć profilaktyczno-wychowawczych b) promowanie wartości 1) 24.000,- zł	

	w świetlicach wiejskich, szkolnych i socjoterapeutycznych, działalność profilaktyczna wśród młodzieży i harcerzy oraz w klubach sportowych 2/ warsztaty szkoleniowe - Szkoła dla rodziców 3/ opłacenie energii elektrycznej w lokalu GKRPA i Punktu 4) wspomaganie działalności grupy samopomocowej AA, grupy wsparcia AL-ANON poprzez nieodpłatne udostępnienie lokalu dla spotkań.	Pełnomocnik Wójta i Dyrektorzy szkół Pełnomocnik Wójta Pełnomocnik Wójta GKRPA	15 spotkań na bieżąco na bieżąco	przeciwstawnych do ryzykownych zachowań, rozwijanie zainteresowań c/ pomoc specjalisty	2/ 3.000,-zł 3) 1.500,-zł 4) nieodpłatnie	
5.	Czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu podejmowane przez GKRPA.	1) prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi, motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w ramach posiedzeń zespołów roboczych oraz wydawanie opinii odnośnie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 2) wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ustala się wynagrodzenie za pracę i udział w posiedzeniu komisji dla Przewodniczącego w wysokości 180,-zł brutto, sekretarz – 160,- zł brutto, a dla członka komisji w kwocie: 140,-zł brutto, delegacje dla członków Komisji oraz koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem GKRPA	GKRPA Pełnomocnik Wójta, GKRPA	Pierwszy i trzeci poniedziałek w miesiącu. Zgodnie z listą obecności na posiedzeniu Komisji	a) ograniczanie ilości osób uzależnionych, b) motywowanie osób do leczenia odwykowego, c) podniesienie poziomu skuteczności udzielanej pomocy uzależnionym i ich rodzinom.	1) koszty w pkt. 2 2) 15.400,- zł